

XLI ZJAZD SEKCJI PALEOENTOMOLOGICZNEJ
POLSKIEGO TOWARZYSTWA ENTOMOLOGICZNEGO
|
KONFERENCJA NAUKOWA

„OWADY W ZAPISIE KOPALNYM”

20 MARCA 2026 | WARSZAWA

PAN Muzeum Ziemi w Warszawie
Aleja Na Skarpie 20/26–27, 00-488 Warszawa

ORGANIZATOR:

Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN
w Krakowie

WSPÓLORGANIZATOR:

PAN Muzeum Ziemi w Warszawie

KOMITET NAUKOWY

Dr hab. Agnieszka Soszyńska prof. UŁ Wydział Biologii i Ochrony Środowiska,
Uniwersytet Łódzki

Prof. dr hab. Ewa Krzemińska Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN,
Kraków

Dr hab. Jacek Szwedo prof UG Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego

Dr hab. Karol Szawaryn prof. MiIZ Muzeum i Instytut Zoologii PAN

KOMITET ORGANIZACYJNY

Dr hab. Katarzyna Kopeć Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, Kraków

Dr Elżbieta Sontag Wydział Biologii, Uniwersytet Gdański

Maksymilian Syratt Uniwersytet Jagielloński, Instytut Systematyki i Ewolucji
Zwierząt PAN, Kraków

Mgr Monika Michalska Instytut Paleobiologii PAN, Warszawa

REDAKCJA

Dr hab. Katarzyna Kopeć, Dr Elżbieta Sontag, Maksymilian Syratt

Muzeum Przyrodnicze Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt
Polskiej Akademii Nauk

©Copyright by Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN,

Kraków 2026

PROGRAM KONFERENCJI

10:00 – 11:00 przyjazd uczestników, zwiedzanie wystaw w Muzeum Ziemi dla chętnych

11:00 Otwarcie konferencji: Katarzyna Kopeć i Błażej Błażejowski oraz prezentacja uczestników

I sesja referatowa

(referat 12 min.+ 3 min. dyskusji)

prowadząca: Agnieszka Soszyńska

11:20 – 11:45 RYSZARD SZADZIEWSKI, WIESŁAW KRZEMIŃSKI - Profesor Barbara Kosmowska-Ceranowicz (1931–2026) w życiu polskiej paleoentomologii

11:45 – 12:00 WIESŁAW KRZEMIŃSKI, KATARZYNA KOPEĆ, MAKSYMILIAN SYRATT, IWONA KANIA-KŁOSOK – *Rhipidia ceranowiczi n.sp.* (Diptera, Limoniidae) z bursztynu ukraińskiego.

12:00 – 12:15 MAŁGORZATA KALANDYK-KOŁODZIEJCZYK, BARTOSZ OGŁAZA, PIOTR WĘGIEREK - Osiągnięcia Profesora Jana Koteji w badaniach nad kopalnymi czerwcami a przyszłość tego kierunku

12:15 – 12:30 BŁAŻEJ BOJARSKI, KAROLINA CIEROCKA, JACEK SZWEDO - Ichnoskamieniałości jako narzędzie do badania tafonomii żywic kopalnych

12:30 – 12:45 IWONA KANIA-KŁOSOK, WIESŁAW KRZEMIŃSKI, GRZEGORZ SALWA, PATRYK WĄSACZ, WIKTORIA JORDAN-STASIŁO, JACEK SZWEDO, KATARZYNA KOPEĆ, PIOTR WĘGIEREK - Nowe dane dotyczące Tipulomorpha (Insecta: Diptera) z osadów kenozoicznych Polski, Włoch i USA

12:45 – 13:00 MONIKA MICHALSKA, BŁAŻEJ BŁAŻEJOWSKI - Pierwszy późnojurajski prostoskrzydły (Orthoptera: Elcanidae) z Polski (stanowisko Owadów-Brzezinki)

13:00 – 13:15 ADAM STROIŃSKI, JACEK SZWEDO - *Scolpypopites* i co dalej...
(Hemiptera, Ricaniidae)

**13:15 - 13.30 JACEK SZWEDO - Novum tribus Tropicuchidarum et problemata
familiae classificationis**

13:30 – 15:00 Przerwa obiadowa (obiad we własnym zakresie) w restauracji w
Teatrze Buffo, przerwa kawowa w Muzeum

II sesja referatowa

(referat 12 min.+ 3 min. dyskusji)

prowadzący: Karol Szawaryn

**15:00 – 15:15 JOWITA DROHOJOWSKA, ANITA GORZELAŃCZYK, ANDREW J. JERAM, JACEK
SZWEDO - Pierwsze informacje o owadach kopalnych z Irlandii Północnej / The
first information about fossil insects from Northern Ireland**

**15:15 – 15:30 ANITA GORZELAŃCZYK, JACEK SZWEDO, JOWITA DROHOJOWSKA - Kopalne
mączliki (Hemiptera, Sternorrhyncha, Aleyrodidae) z Oise: nowe gatunki i
pierwsze dane o występowaniu podrodziny Aleyrodinae**

**15:30 – 15:45 ALICJA PEŁCZYŃSKA - Zagadka Eoceńskiego rodzaju *Kelneria* Matile
1979 (Diptera: Keroplatidae)**

**15:45 – 16:00 KATARZYNA KOPEĆ, WIESŁAW KRZEMIŃSKI - Granica między
Architipulinae a Limnophilinae – implikacje morfologiczne i ewolucyjne**

**16:00 – 16:15 MARTA ZAKRZEWSKA, JACEK SZWEDO, BŁAŻEJ BOJARSKI - Pierwszy
fosylny łowik z plemienia Andrenosomatini (Diptera: Asilidae) w meksykańskim
bursztynie z Chiapas**

**16:15 – 16:30 SZYMON KACZMAREK - Stem group Psychodomorpha – chimery
rodzin, podrodzin oraz „ślepe uliczki” ewolucji**

**16:30 – 16:45 MAKSYMILIAN SYRATT, KATARZYNA KOPEĆ, IWONA KANIA-KŁOSOK,
WIESŁAW KRZEMIŃSKI - Nowe dane o muchówkach z plemienia Antochini (Diptera:
Limoniidae: Limoniinae) z żywic kopalnych**

16:45 – 17:00 Przerwa kawowa

17:00 – Podsumowanie konferencji, dyskusja; sprawy organizacyjne Sekcji
Paleontologicznej PTE

17:30 – Zakończenie konferencji

Pierwsze informacje o owadach kopalnych z Irlandii Północnej / The first information about fossil insects from Northern Ireland

J. Drohojowska¹, A. Gorzelańczyk¹, A. J. Jeram², J. Szwedo³

¹Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Śląski, Bakowa 9, 40-007 Katowice; jowita.drohojowska@us.edu.pl;

²andyjmail@btinternet.com

³Pracownia Entomologii Ewolucyjnej i Muzeum Inkluzji w Bursztynie, Katedra Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii, Uniwersytet Gdański, Wita Stwosza 59, 80-308 Gdańsk; jacek.szwedo@ug.edu.pl

Paleoentomofauna Irlandii jest uboga i składa się z subfosylnych szczątków owadów z czwartorzędu (McCabe *et al.* 1987, Whitehouse 2007) oraz karbońskiego Neoptera (Monaghan 1995). Szczątki znaleziono również w basenie Larne w Irlandii Północnej (Jeram 2010, Jeram *et al.* 2023). Przeanalizowano osady z dziewięciu poziomów w celu znalezienia szczątków owadów. Dominują wśród nich chrząszcze, ale warstwa WC1 zawiera również larwy, poczwarki i osobniki dorosłe muchówek (Chironomidae). Materiał umieszczono w glicerożelu na 1500 szkiełkach mikroskopowych. Niniejszy raport opiera się na badaniu 16 szkiełek wyekstrahowanych kwasem chlorowodorowym z warstwy WC1. Preparaty te zawierają szczątki Lophioneurida, przednie skrzydła Paraneoptera, nimfy Sternorrhyncha oraz małe fragmenty owadów i roślin, które są trudne do zidentyfikowania. Jest to pierwszy zespół paleoentomofaunistyczny pokrywający się z okresem globalnego masowego wymierania gatunków.

Badania częściowo finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki, grant nr 2022/47/B/NZ8/02113.

The palaeoentomofauna of Ireland is poor, consisting of sub-fossil insect assemblages from Quaternary sites (McCabe *et al.* 1987, Whitehouse 2007) and a Carboniferous neopteran (Monaghan 1995). Disarticulated remains were also found in the Larne Basin, Northern Ireland (Jeram 2010, Jeram *et al.* 2023). Sediment from nine levels was analysed to find insect remains. These are dominated by Coleoptera, but WC1 layer also include Diptera (Chironomidae) larvae, pupae and imagines. The material is mounted in glycerol jelly on 1500 microscope slides. This report is based on examination of 16 slides extracted by hydrochloric acid from the WC1 sample. These slides contain remains of Lophioneurida, paraneopteran fore wings, nymphal stages of Sternorrhyncha and small fragments of insect and plant cuticle that are difficult to identify. This is the first palaeoentomological fauna to coincide with a global mass extinction event. This research was funded in part by the National Science Centre, Poland, grant no. 2022/47/B/NZ8/02113.

- Jeram A.J. 2010. The micropalaeontology of terrestrial arthropods – progress and prospects. *Programme and Abstracts, International Palaeontological Congress 3* (London, 2010), p. 216.
- Jeram A.J., Simms M.J., Hesselbo S.P. & Raine R. 2023. Carbon isotopes, ammonites and earthquakes: Key Triassic-Jurassic boundary events in the coastal sections of south-east County Antrim, Northern Ireland, UK. *Proceedings of the Geologists' Association* **132** (6), 702–725. <https://doi.org/10.1016/j.pgeola.2021.10.004>
- McCabe A.M., Coope R.G., Gennard D.E. & Doughty P. 1987. Freshwater organic deposits and stratified sediments between early and late Midlandian (Devensian) till sheets at Aghnadarragh, County Antrim, Northern Ireland. *Journal of Quaternary Science* **2**, 11–33.
- Monaghan N.T. 1995. Fossil Insect from Carboniferous Rocks of Co Clare. *The Irish Naturalists' Journal*, **25**(4), 155–155. <http://www.jstor.org/stable/25535960>
- Whitehouse N. 2007. The study of fossil insect remains in environmental and archaeological investigations: an Irish perspective. In: Murphy E.M. & Whitehouse N.J. (Eds.), *Environmental archaeology in Ireland*, Oxbow Books, pp. 136–163.